

СЕКЦІЯ 2. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Вербицький Д. В.
аспірант,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-438-5-19>

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ НА ПРИКЛАДІ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Органічне виробництво є прогресивною економічною стратегією, яка імплементується у багатьох країнах світу. Вона є невід'ємною частиною таких глобальних економічних планів як: Action plan for organic production in the EU, 2050 long-term strategy, The European Green Deal. Експансія глобальних викликів стимулює розробку глобальних стратегій для вирішення проблем. При тому що органічне виробництво має ряд загальноновизнаних бенчмарків, цілі та стимули для його інтеграції в економіку у кожній державі суттєво диференціюються. Диференціації в кожному окремому випадку визначаються пріоритетністю розвитку державного сектору: економічного, соціального, законодавчого, фінансового, наукового.

Ціль: Розглянути етапи та методики імплементации органічного виробництва в державну економіку, від країн-лідерів, та країн які активно формують тенденції для його впровадження. На основі аналізу економічних політик кожного блоку та окремих держав, на основі аналізу даних селекціонувати найбільш адаптивну та продуктивну стратегію для України

Розгляд базується на двох блоках. До першого входять країни-лідери в яких сформовано міцну економіку, законодавчу базу, контролюючи структури, економічні стратегії та нормативні акти інтеграції та розвитку стратегій сталого розвитку. Це Євросоюз [3], США, Нова Зеландія. До другого блоку внесені країни у яких інституційна структура економіки відсутня, сформована недостатньо або залежна від зовнішньої політики. Це Бразилія, Кенія, Мексика.

Для оцінки ефективності економічної політики кожної країни треба акцентуватися на сформованих інституціях, завершених етапах, напрямках що розвиваються та мотивації розвитку економіки.

Методика порівняння ключових секторів, чітко демонструє паралелі та контрасти на які формуються при вибудові державної політики, та застосуванні доступного фінансово-економічного інструментарію, що адаптується під стратегію обрану владою. Для візуалізації було відібрано 5 аспектів по яких було порівняно країни з обох блоків і підведено короткі вердикти.

Законодавча база та контроль: Законодавча база та контроль в США, ЄС [3] та Новій Зеландії мають високий рівень стандартизації та відповідають міжнародним нормам (IFOAM). В ЄС регулювання здійснюється через EU Organic Regulation, у США – через сертифікацію USDA Organic, а в Новій Зеландії – міжнародно визнана сертифікація, що забезпечує високі стандарти якості. У країнах, що розвиваються, таких як Кенія, Мексика та Бразилія, законодавче регулювання органічного сільського господарства менш стандартизоване. Кенія не має чіткої національної системи, і законодавство базується на міжнародних рекомендаціях. Мексика має Закон про органічні продукти, але потребує покращення сертифікаційної інфраструктури. У Бразилії сертифікація не завжди стандартизована, що ускладнює доступ на міжнародні ринки. В цілому, країни, що розвиваються, мають проблеми з централізованим контролем та сертифікацією, що обмежує їх економічний потенціал у сфері органічного сільського господарства.

Економічна підтримка: Економічна підтримка органічного сільського господарства в США, ЄС та Новій Зеландії виражена через значні субсидії та гранти. У США діють програми EQIP та CSP, в ЄС – програма CAP, а в Новій Зеландії фермери отримують підтримку для сертифікації та переходу на органічні методи. У Кенії, Мексиці та Бразилії роль міжнародних організацій, таких як GIZ, USAID та ООН, є ключовою. Мексика має програму «ProAgro Productivo», а Бразилія реалізує ініціативи для підтримки органічного виробництва, але фінансова підтримка в цих країнах часто обмежена та залежить від зовнішніх джерел.

Підтримка досліджень: і інновацій в органічному сільському господарстві в США, ЄС та Новій Зеландії здійснюється на високому рівні завдяки державній та приватній підтримці. В ЄС активно розвиваються дослідження в галузі сталих технологій, таких як біопестициди та екологічні добрива. У США дослідницька діяльність фінансується через Національний інститут органічного сільського господарства, а в Новій Зеландії основна увага приділяється інноваційним та сталим методам органічного виробництва. В Кенії, Мексиці та Бразилії дослідження також підтримуються, але в менших масштабах. В Кенії дослідження, фінансовані міжнародними фондами, здебільшого спрямовані на адаптацію технологій до місцевих умов. У Бразилії та Мексиці дослідницькі ініціативи часто обмежуються

локальними потребами та переходом до органічних методів без широкого впровадження нових технологій.

Ринки та експорт: США, ЄС [3] та Нова Зеландія є великими гравцями на світових ринках органічної продукції. США та ЄС мають значний експортний потенціал і добре налагоджені канали збуту. Нова Зеландія орієнтована на експорт органічної продукції в Австралію та інші регіони. Розвинута система сертифікації та стандартизації дозволяє цим країнам впевнено виходити на міжнародні ринки. Кенія, Мексика та Бразилія активно розвивають експорт, зокрема в сегменті кави, фруктів, чаю та спецій. В Мексиці та Бразилії експорт органічної продукції демонструє позитивну динаміку, особливо в США та Європу. В Кенії експорт органічних продуктів, таких як чай і кава, активно зростає, однак країна стикається з проблемами сертифікації та доступу до міжнародних ринків.

Освітні програми та консультативна підтримка: США, ЄС та Нова Зеландія [1] мають високий рівень освіти і підготовки фахівців в галузі органічного сільського господарства. Існують програми підготовки фермерів та спеціалістів, а також значна консультативна підтримка. В ЄС та США активно розвиваються освітні програми, спрямовані на навчання фермерів органічному сільському господарству. В Кенії, Мексиці та Бразилії є програми навчання, але рівень доступності та якості може варіюватися. В Кенії та Мексиці велика увага приділяється навчанню фермерів основам органічного виробництва. В Бразилії зростає інтерес до освітніх програм для фермерів, але є потреба в покращенні координації та доступності інформації.

Порівняння демонструє, що країни з розвиненими економіками, такі як США, ЄС та Нова Зеландія, мають більш структуровані та системні підходи до розвитку органічного виробництва, включаючи законодавство, субсидії, експортні стратегії та дослідження. Це коли Кенія, Мексика та Бразилія стикаються з рядом проблем, таких як недостатня інфраструктура, обмежені дослідження та не завжди ефективні системи сертифікації. Однак ці країни, що розвиваються, демонструють значний потенціал завдяки доступу до природних ресурсів, географічним перевагам та підтримці міжнародних організацій.

У розвинутих країнах, таких як США, ЄС та Нова Зеландія [2], спостерігається стійкий попит на органічну продукцію, спричинений пропагандою здорового харчування та сталого сільського господарства. Однак через обмежену площу органічних земель та високі витрати ці країни не можуть повністю задовольнити цей попит і змушені імпортувати органічну продукцію.

Країни, що розвиваються, зокрема Мексика, Бразилія та Кенія, мають значні природні ресурси та кліматичні умови для вирощування органічних культур, що дозволяє їм стати важливими експортерами.

Експорт органічної продукції стає важливою частиною економіки цих країн, створюючи стратегічне партнерство з розвиненими країнами.

Таким чином, країни з економіками що розвиваються, відіграють ключову роль у глобальній органічній ланцюгу поставок, забезпечуючи значну частину потреб розвинутих країн, незважаючи на слабкішу організаційну та законодавчу базу.

Висновки: Аналіз підходів до органічного виробництва в розвинених і розвиваються країнах підкреслює кілька важливих напрямків для України.

Для розвитку органічного сільського господарства в Україні необхідно впровадити ефективну нормативно-правову базу, що відповідатиме міжнародним стандартам. В країнах з розвинутою економікою, таких як ЄС і США, суворі вимоги до сертифікації забезпечують належне регулювання. В Україні ухвалення відповідного законодавства стимулюватиме розвиток ринку та підвищить експортний потенціал.

Окремо важлива інституційна підтримка – створення структур для контролю за виробництвом і співпраця з міжнародними сертифікаційними органами підвищать довіру до української продукції. Підтримка фермерів через субсидії та гранти дозволить малим фермерам організувати масштабне виробництво і вихід на міжнародні ринки.

Розвиток освітніх і консультаційних програм для фермерів допоможе пройти сертифікацію та сприятиме виходу на міжнародні ринки. Також сюди входить освітня програма інтегрована до навчальних закладів початкового та вищого рівнів. Це дає змогу мати власних спеціалістів і не залежати від аутсорсінгу. Активне просування бренду української органіки через виставки та маркетинг підвищить експорт. З огляду на зміни клімату та зростаючий попит на екологічні продукти, Україні слід розвивати сталий сільське господарство, зберігаючи біорізноманіття та покращуючи якість ґрунту.

Інвестиції в аграрні технології підвищать продуктивність і стійкість органічних ферм, що забезпечить економічне зростання галузі.

Таким чином, Україна має великий потенціал для розвитку органічного сільського господарства, адаптуючи світові практики для створення стійкої економічної моделі.

Література:

1. New Zealand Coalition for Clean Climate and Air. URL: <https://www.ccacoalition.org/ru/partners/new-zealand>
2. Alina Siegfried Insight into Regenerative Agriculture in New Zealand. URL: <http://surl.li/wwskra>
3. Action plan for organic production in the EU. URL: <http://surl.li/ykdual>